

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři e-Věstníku,

11. číslo, které Vám právě přistálo do schránek, je tak trochu pokračováním toho, co jsme nakousli v číslech předchozích. Vracíme se tedy k tématu vzdělávání, ke kursům a letním školám. A to Vašima očima. Dnes pohledem jednoho z organizátorů školy, která se konala poprvé. Nabízíme také povídání s organizátorem tradičního kursu pro začátečníky.

Znovu nabízíme: máte-li pocit, že byste chtěli seznámit kolegyně a kolegy s tím, co jste letos na školách či kursech zažili, napište, rádi dáme dál a eventuálně i předložíme ku veřejné debatě.

Před tímto tématem ale vsouváme malou metodickou úvahu o začátku včelařského roku, která jistě poskytne cenné informace.

Ve dvou posledních číslech jsme psali o melecitóze. Nejprve jsme měli trochu strach, že plašíme a že nebude tak zle. Jenže se nakonec ukázalo, že zprávy, které jsme měli tehdy z několika regionů, se potvrdily i v regionech dalších, a že melecitóza je letos opravdu obecný problém a mnozí z Vás se s ní jistě doteď perete. Nezbyvá, než vše za této situace nějak odpracovat a být *vždy ve střehu*, jako nezapomenutelný Nick Carter... Také VÚVČ, s.r.o. oprášil starší instrukce. Najdete je na [jejich webu](#). Zajímavou debatu o tomto nevídaném daru letošního léta si můžete také přečíst na Včelařském fóru v tématu [Melecitóza - zkrystalizovaný med v plástu](#) od stránky 5 dále.

Fotografie najdete také na [webu Cechu profesionálních včelařů](#).

Na závěr připojujeme znovu pozvánku na sobotní *Chválu medu*, to pro ty, kteří ji v minulých dvou číslech nějak nezachytili. PSNV-CZ tam bude mít stánek, kde bychom se mohli potkat na kus řeči a dopovědět si to, co jsme minule nestihli, nebo ani nezačali... ☺

Redakce

Péče o včelstva na začátku roku

Snůška ve volné krajině již na většině území skončila odkvětem lípy a poslední přírůstky na úlové váze (alespoň u nás) hlásí: 0,5 kg; 0,1 kg, 0 kg (17., 18. a 19. 7.). (Mohou být však místní rozdíly, kdy snůška stále trvá a možná ještě nějakou dobu vydrží.)

Také zvýšená slídivost včel a vyhánění trubců je rovněž neklamnou známkou konce snůšky. Současně také začíná včelařský rok: „[Včelí rok začíná výměnou letní generace včel za zimní v měsíci červenci až říjnu](#)“ (kliknutím na předchozí větu se otevře „[NÁSTAVKOVÉ VČELAŘENÍ V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH](#)“ od [Jindřicha Boháče](#))

Jen v oblastech těch včelařů – šťastlivců, kterým zemědělství hospodáři (anebo „včelaři sami sobě“) zaseli v okolí svazenu, pohanku a v teplejších oblastech slunečnici či světlici, ještě mohou být váhové přírůstky i kolem 3 – 4 kg denně, a to několik dní po sobě.

Současné období velmi trefně a přitom vtipně a čtivě charakterizuje a popisuje Ing. František Texl v kalendáriu, které vycházelo během roku 2011 v Moderním včelaři. Jedná se konkrétně o [Moderního včelaře č. 4/2011](#).

Odebrání posledního medu (po skončení snůšky) v tomto období má několik úskalí, na která je dobré si dát pozor:

- nikdy neodebírejte včelám úplně vše ve snaze získat maximum medu. Včelstva zejména v tuto dobu (na začátku) nesmějí hladovět!!!
- pohoda včelstva (dostatek zásob) má pozitivní vliv na jejich nižší „temperament“, vybrání včelstva dosucha a několikadenní ponechání tohoto stavu určitě neprospěje sousedským vztahům ve vašem okolí
- v nízkonástavkovém systému (např. Langstroth 2/3) neodebírejte med ze 3 a nižšího nástavku (u méně početných včelstev) anebo raději ani ze 4 nástavku (u početnějších včelstev). Záleží i na linii včel, které chováte.
- doplnění cukerných zásob by se nemělo odkládat, po odebrání medu doplňujte nejlépe ještě týž den a nejlépe večer, kdy je riziko loupeže časově omezeno setměním
- zužte česna
- pokud ponecháte včelstvům dostatek medu, neprohloupíte. Nemusíte tolik spěchat s doplněním zásob a můžete neprodleně ošetřit v případě potřeby (poznáte, pokud pravidelně monitorujete) včelstva proti kleštíku včelímu, který v tuto dobu nabírá na síle (viz každoročně aktuální článek [Pozor! Právě se „varroóza láme“](#))
- informovali jsme o melecitóze – místy byla, ale intenzity roku 2011 (alespoň u nás) rozhodně nedosáhla. V případě, že včelky nanosily hodně melecitózního medu budete mít nejméně práce, pokud je necháte na tomto medu třeba do konce srpna nebo začátku září. A pokud teprve v tuto dobu zakrmíte, budou mít v místě zimního sídliště takové zásoby glycidů, které jsou vhodnější než melecitózní med. Ten je pro včely v zimě problémem.

Jak máme připravena včelstva na příští sezónu právě nyní, tak budeme úspěšní či neúspěšní v příštím roce. A co nejllepší start do nadcházející včelařské sezóny Vám přeje

Lukáš Matela
jednatel PSNV-CZ

Včelařské vzdělávání

Když je z premiéry derniéra

Nadpis může někomu připadat pesimistický, ale podle starého pořekadla zdání často klame. Letní školu jsem znal jen z doslechu. Napadlo mě uspořádat si ji pěkně „doma“. Mým domovem je farní úřad na Březové a ten už ze své podstaty disponuje zázemím vhodným pro výuku a společenské akce. K tomu pár úlů na farní zahradě – snad to bude stačit.

A, myslím, stačilo.

Prvním příjemným překvapením bylo společenství přihlášených. Zřejmě poloha Březové (jen pár km od slovenských hranic) zapůsobila u našich východních sousedů. Dobrá desítka přihlášených přijela z bratrského Slovenska; nejdále z okresu Trebišov(!).

Pan Mgr. Gruna dorazil s dodávkou, vybalil desítky hučících plemenáčů, rozestavěl po zahradě a rázem to u nás vypadalo jak v dobře zavedené šlechtitelské stanici.

Bohužel, moje povolání duchovního správce mě zaměstnává nejvíce právě o víkendu, takže ač pořadatel a poznatků lačný včelařský amatér, mnoho jsem z výuky nepochytil. Zaujetí a zájem účastníků mě však nenechávaly na pochybách, že akce plní svůj účel dobře.

Ozve-li se touto formou ještě některý z přihlášených, může mé strohé informace doplnit dojmy a hodnocením výuky samé.

No a jak je to s derniérou? Během organizačních příprav přišlo oznámení, že se z Březové stěhuji. Můj nástupce ve farnosti není včelař. Je tedy dosti pravděpodobné, a téměř jisté, že v příštím roce bude LŠ na faře místo na Březové v Jalubí. Už tedy ne Bílé Karpaty, ale Chříby.

Vojtěch Daněk

Tak vypadá divočina v podmetu, vysvětluje Mgr. Gruna (foto autor)

Dr. Klíma má odučeno, přišel mezi posluchače (foto autor)

Nejllepší je vlastnoručně vyzkoušet (foto autor)

Přelarovat se dá i odkousnutou větvičkou, tvrdí chovatel matek Mgr. Gruna (foto autor)

Kurs pro začínající včelaře

V rámci zpravodajství z letošních vzdělávacích včelařských akcí jsme požádali o rozhovor jednoho z organizátorů zajímavého a tradičního kursu pro začínající včelaře, Mgr. Jiřího Danihlíka (www.mojevceley.eu) Jsme kolegové i kamarádi, tak snad nebude čtenářům vadit tykání...

e-Věstník: Začátkem června jsi uspořádal již tradiční kurs pro včelařské začátečníky. O co přesně šlo?

J. Danihlík: *Ano, to je pravda, bylo to 9. června, kdy jsme v Krhové u Val. Meziříčí pořádali tento kurs pro začínající včelaře. Cílem kursu bylo seznámit zájemce o včelaření s tímto zajímavým koníčkem. Hlavně nám šlo o to, abychom je vybavili základními teoretickými znalostmi, které budou potřebovat ve svých začátcích, a pomoci jim vybrat vhodné nářadí, úly a další vybavení nutné pro chov včel. Pro mládež existují včelařské kroužky, ale pro dospělé bohužel nic takového není. Když začínající včelaři nemají svého guru z řad přátel či sousedů, často tápou. To není dobré pro ně, ani pro jejich okolí, vezmeme-li v úvahu hlavně možnosti šíření chorob.*

e-V.: Říkáš „pořádali jsme“, tedy množné číslo: co to znamená?

J. D.: *Znamená to pouze to, že kurs pořádali lektori **Pracovní společnosti nástavkových včelařů**, tedy já a RNDr. Leopold Matela. S kolegou Matelou vedeme kursy už od doby, kdy jsme se rozhodli uspořádat první kurs před asi 3 roky u mě na včelnici. Jsme již sešraní ve výkladu, zároveň máme někdy odlišné názory nebo postupy, takže se doplňujeme. To vnímám jako pozitivní vliv na úroveň kursu.*

e-V.: Kde se kurs konal?

J. D.: *Vše proběhlo opět na mé včelnici, nacházející se nedaleko myslivecké chaty. Mohli jsme tak být přímo se včelami. Je to v podstatě jako škola v přírodě. Sedí se venku ve volné přírodě, pokud přeje počasí, je to super prostředí pro výuku. V přednáškových sálech trávíme dost času v zimě ☺*

e-V.: Jaký byl zájem?

J. D.: *Bylo to vlastně stejné jako v minulých letech. Zájem převyšoval kapacitu. Letos na kurs přijelo 17 účastníků z celé Moravy a Slezska. Rozhodovalo nakonec, kdo se přihlásil dřív. Aby byl kurs efektivní, nemůže být účastníků mnoho, obvykle bereme kolem 15 lidí.*

e-V.: Jak vše probíhalo?

J. D.: *Kurs je koncipován jako celodenní pracovní seminář (workshop). Máme tedy čas i na část teoretickou, v níž začínajícím včelařům představujeme včelařské vybavení, seznámíme je v základním přehledu s problematikou včelích chorob, legislativou a dalšími odbornými informacemi o chovu včel.*

e-V.: A pak dojde na praxi?

J. D.: *Samozřejmě. Druhá část kursu je už především praktická, ukazujeme si s účastníky práci se včelstvy a probíráme různé způsoby vedení včelstev během celého roku. Stále se však debatuje nad rozličnými tématy a postupy. Nikdy nelze témata striktně oddělovat, ona se vždy nějak protnou ... a další dotazy jsou na světě.*

e-V.: Jaká byla atmosféra?

J. D.: *Celý den panovala příjemná atmosféra, dokonce i letošní nevypočitatelné počasí nám přálo. A podle mého pozorování účastníci popsali během celého dne mnoho stránek ve svých poznámkových blocích. Mohu-li mluvit za sebe, tak jsem se v kolektivu účastníků cítil dobře.*

e-V.: Takže spokojenost?

J. D.: *Já bych řekl, že ano. Kurs trval téměř sedm hodin a po jeho ukončení byly vidět spokojené a zároveň i nadšené výrazy účastníků. Pro nás lektory je to vždy náročné povídat celý den, soustředit se a vnímat, zda nejsme nudní ... po celém dnu je únava znát, ale to k tomu patří. Nejdůležitější je, aby byli účastníci spokojení a kurs jim pomohl.*

e-V.: Je ještě letos šance na zopakování?

J. D.: *V tomto smyslu už ne. Další kurs pro začátečníky plánujeme až na rok 2014.*

e-V.: Jak těžké je uspořádat takový kurs?

J. D.: *Pokud je motivace, tak ne. Lidé v PSNV-CZ mají již s pořádáním takových akcí zkušenosti, takže umí pomoci a poradit. Samozřejmě je to práce navíc, příprava náplně, pomůcek, evidence účastníků nějaký čas zabere, ale nic není tak složité, jak to vypadá. Stačí se domluvit se zkušenějším lektorem. Mně taky v začátcích pomohli kolegové z PSNV-CZ.*

Za e-Věstník se ptal J. Matl

Momentka z kursu – RNDr. L. Matela při výkladu. Foto J. Danihlik

Včelařská setkávání

Chvála medu – tradiční včelařské setkávání

Sobota 27. července 2013 od 10 hodin, celý areál Horního hradu (okres Karlovy Vary)

PSNV-CZ, včelaři Karlovarska a hradní pán Horního hradu Pavel Palacký Vás zvou na tradiční již **7. ročník Chvály medu**. Akce je ideální příležitostí pro rodinný výlet, kde si všichni určitě přijdou na své.

Včelaři – odborné přednášky na aktuální téma, poradna o výrobě medoviny, poradna pro začínající včelaře, včelařské debatní kroužky do pozdních hodin;

Milovníci přírody – prohlídka přílehlého arboreta a botanické zahrady;

Mládež a děti – dětský koutek, hrané pohádky, řemesla, výroba vlastní svíčky máčením, kejklíři.

Pro všechny účastníky je připravena prohlídka hradu s hradní věží, prezentace včelařství a včelích produktů, možnost prohlídky a nákupu včelařských pomůcek a zařízení, hradní občerstvení všeho druhu. Večer je plánovaná tradiční debata u ohně nejen na včelařské téma. Na hradě je možné přespát ve svých lůžkovinách.

Včelaři, kteří u pokladny odpovědí správně na odbornou otázku, mají zlevněné vstupné.

Srdečně zvou pořadatelé

Více informací: www.hornihrad.cz

<http://hornihrad.cz/wpmu/?p=4672>

http://hornihrad.cz/wpmu/?page_id=1957